

דף עמדה

בנושא הצעת חוק צער בעלי חיים - חובת עיקור או סירוס של כלבים וחתולים של ח"כ איתן כבל ואחרים

מטרתה של הצעת החוק היא לחייב כל ארגון שמוסר כלב או חתול לאימוץ לסרסם או לעקרם לפני מסירתם.

רקע: בעלי החיים הביתיים מצויים בחברת האדם מזה אלפי שנים, וכבר בבריאת העולם אנו מוצאים "ויהי הבל רועה צאן". חלק ממציאות זו היא בעיית ההתרבות המהירה מאוד של אותם בעלי החיים (בעיקר כלבים וחתולים) המצויים בחברתו של האדם. הרשויות השונות בארץ ובעולם, מתמודדות כבר שנים רבות עם שאלת צמצום ההתרבות של בעלי חיים ביתיים ומשוטטים.

האפשרויות המעשיות למניעת התרבות בעלי החיים, הם כדלקמן:

1. המתת בעלי חיים משוטטים.
2. סירוס ועיקור (הוצאת אברי הרבייה וההולדה) הן של בעלי חיים ביתיים והן של בעלי חיים משוטטים.
3. עיקור הורמונאלי (על ידי זריקות, וכן באמצעות שבב).

איסור הסירוס והעיקור: מובא בחומש ויקרא: "וַיִּמְעַן וַיִּכְתוּת וַיִּנְתוּק וַיִּכְרוּת לֹא תִקְרִיבוּ לָהּ, וּבְאֲרָצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ" משמעות הדבר היא שאסור לגרום לבעל חיים לאבד באופן מוחלט את יכולת הרבייה שלו. איסור זה הוא הן ביחס לזכרים והן ביחס לנקבות איסור הסירוס מתבטא בכמה אופנים; הוצאת אברי ההולדה של בעלי החיים או פעולה שגורמת לביטול קבוע של יכולת ההולדה שלהם.

פעולה שגורמת לעיכוב יכולת ההולדה באופן זמני אינה נכללת באיסור הסירוס, והיא מותרת. כמו כן, יש בעריכת ניתוח לבעל החיים משום איסור צער בעלי חיים.

פתרון מוצע: ישנן שתי אפשרויות לסירוס ועיקור הורמונאליים:

- א. זריקות (יש לחזור על הפעולה מדי כמה חודשים).
- ב. השתלת שבב שמדכא את הפעילות המינית של בעל החיים למשך כחצי שנה עד שנה.

שתי פעולות אלו הן פעולות מותרות מבחינה הלכתית, ועל מנת להמעיט את אוכלוסיית בעלי החיים יש להשתמש בדרכים אלו. יש לפתח חומרים שיגרמו למניעת ההיריון בבעלי החיים, אך לא יזיקו להם מעבר לכך.

בנוסף לכך יש להוסיף בהצעת החוק כי לא ניתן לחייב אדם בעיקור או סירוס בעל החיים שברשותו בניגוד למצפונו, וכן לא ניתן לחייב וטרינר לבצע עיקור או סירוס כנגד מצפונו.

המתת בעלי חיים משוטטים: בבעלי חיים משוטטים שגורמים נזק מוכח וודאי לבני אדם, מותר על פי ההלכה להרגם כפי שמובא בגמרא: "הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש... כל הקודם להורגן זכה". כמוכן שהמתה זו צריכה להתבצע באופן שסבלם של בעלי החיים המומתים הוא הקטן ביותר.

סיכום

- א. אין לסרס או לעקר בעלי חיים על ידי הוצאת אברי ההולדה שלהם.
- ב. סירוס ועיקור הורמונאליים זמניים מותרים על פי ההלכה.

ג. כאשר אין אפשרות לבצע טיפול הורמונלי, מותר להמית את בעלי החיים המשוטטים.
ד. אין לחייב מי שמתנגד לסירוס ועיקור מבחינה מצפונית, לבצע פעולות אלו.

יש לכלול בתוך הצעות החוק לעיקור וסירוס, אפשרות לבצע פעולות אלו באופן הורמונלי, ולהפנות חלק מהסכום המבוקש בהצעת חוק זו לשם מחקר ופיתוח פרוטוקול מתאים לטיפולים אלו.